

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, 20. 02. 2012 r.

RPO-668023-IV/11/MC

00-090 Warszawa Tel. centr. 0 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0 22 827 64 53

Pan

Michał Boni

Minister Administracji i Cyfryzacji

szanowny Panie Ministrze

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich napływają skargi obywateli na funkcjonowanie elektronicznego systemu pocztowego, w szczególności na - sygnalizowany Rzecznikowi - brak możliwości weryfikacji danych nadawcy przesyłki rejestrowanej. Wedle informacji przekazanych Rzecznikowi, w przeciwieństwie do zasad funkcjonujących wcześniej, obecnie dane takie nie są wprowadzane do systemu pocztowego prowadzonego w systemie elektronicznym.

Wątpliwości Rzecznika budzi niemożność ustalenia nadawcy w sytuacji, gdy do obywatela jest kierowana korespondencja urzędowa, w szczególności z sądu, w toku postępowania. Jak powszechnie wiadomo, wszystkie procedury postępowania przed organami Państwa przewidują różnego rodzaju domniemania prawidłowego doręczenia, m.in. fikcję skuteczności doręczenia przesyłki prawidłowo awizowanej, a nie odebranej w terminie (art. 139 k.p.c, art. 133 k.p.k., art. 44 k.p.a., art. 150 Ordynacji podatkowej). Przyjęta w polskim systemie prawnym zasada urzędowego potwierdzenia odebrania pism z sądu stanowi przede wszystkim gwarancję poszanowania praw procesowych stron postępowania, a zatem służy realizacji konstytucyjnego prawa do sądu. To od daty doręczenia biegają terminy procesowe, data ta ma wpływ na uprawomocnienie orzeczeń,

prekluzję uprawnień procesowych itd. Wszelkie nieprawidłowości funkcjonowania tego systemu - jak np.: doręczanie przesyłek na nieprawidłowy adres, nierzetelności przy wypełnianiu awiz, nieprawidłowości przy pozostawianiu awiz w skrzynkach pocztowych itp. - mogą zatem naruszać prawa wynikające z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

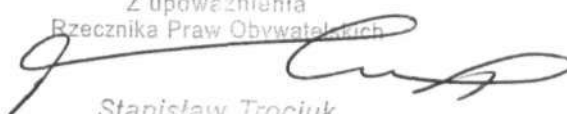
Z uwagi na to, że owe fikcje doręczeń - skądinąd konieczne dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania - wywołują skutki niezmiernie dotkliwe dla obywateli, Rzecznik Praw Obywatelskich ze szczególną wnikliwością analizuje wszelkie możliwości wprowadzenia rozwiązań, które w szerszym zakresie umożliwiłyby obywatelom skuteczne wykonywanie prawa do sądu. Jako jedno z takich właśnie - zdawałoby się, nieskomplikowanych - rozwiązań jawi się możliwość odnotowywania w systemie pocztowym danych nadawców przesyłek rejestrowanych, będących organami Państwa (w szczególności organami sądowymi). Truizmem wydaje się bowiem stwierdzenie, że w wielu sytuacjach, z najróżniejszych przyczyn, nie jest możliwe odebranie przesyłki w określonym terminie. Nie zawsze musi to wynikać z niedbałości strony - ale także choćby z powodu jej stanu zdrowia czy długotrwałego przebywania poza stałym miejscem zamieszkania (co przy współczesnej, coraz wyższej mobilności społeczeństwa, migracji zarobkowych, staje się zjawiskiem coraz częstszym i powszechniejszym). Nie zawsze także jest możliwe odebranie przesyłki w placówce pocztowej za pośrednictwem osoby trzeciej, w szczególności w postępowaniu cywilnym możliwość taką wyraźnie wyłącza § 8 i § 9 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (Dz.U.Nr 190,poz. 1277).

W tego rodzaju sytuacjach, jeżeli dochodzi do zwrotu nieodebranej przesyłki do nadawcy, zwłaszcza gdy jest to np. pismo przeciwnika procesowego, inicjujące postępowanie, a jej adresat nie ma żadnej możliwości weryfikacji danych nadawcy (nazwa sądu/organu, sygnatura akt postępowania), istotnie pojawiają się wątpliwości, czy nie dochodzi do nadmiernego utrudnienia w efektywnym korzystaniu z prawa do sądu, a zatem - do naruszenia prawa gwarantowanego przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej. W mojej ocenie, możliwość powzięcia przez obywatela wiadomości choćby o tym, w jakim sądzie toczy się sprawa i o jakiej sygnaturze, w znacznym stopniu łagodziłaby rygoryzm

skutków procesowych fikcji prawidłowego (skutecznego) doręczenia. Z oczywistych względów rozwiązanie takie w żaden sposób nie wpływałoby na tok postępowania, natomiast stronie należycie dbającej o swe interesy umożliwiłoby przynajmniej próbę podjęcia skutecznej obrony swoich praw.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147, ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o przeanalizowanie zgłoszonego problemu oraz o udzielenie Rzecznikowi wyjaśnień co do przyjętych zasad rejestrowania w systemie pocztowym przesyłek, zwłaszcza tych pochodzących od sądu (organu). Jeżeli zaś Pan Minister uzna argumenty Rzecznika za zasadne, uprzejmie proszę o rozważenie możliwości przyjęcia sugerowanych w niniejszym wystąpieniu rozwiązań służących pełniejszemu poszanowaniu praw obywateli - stron postępowań toczących się przed organami Państwa.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich